



PLANUL DE ACȚIUNI UNIUNEA EUROPEANĂ – REPUBLICA MOLDOVA

Noutăți - Aprilie 2006

Buletinul lunar de noutăți privind implementarea unor domenii prioritare ale Planului de Acțiuni UE-RM este întocmit de ADEPT și Expert-Grup în cadrul proiectului „Planul de Acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova: document accesibil publicului”, finanțat de Departamentul Marii Britanii pentru Dezvoltare Internațională (DFID).

I. INSTITUȚII DEMOCRATICE

Drepturile omului

Legea cu privire la avocații parlamentari, stabilește în art.34, că la începutul fiecărui an, pînă la data de 20 ianuarie, Centrul pentru Drepturile Omului prezintă Parlamentului un raport despre respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în decursul anului precedent. Concomitent, în Parlament se discută informația despre activitatea Centrului pentru Drepturile Omului, prezentată de Comisia parlamentară responsabilă și propunerile în vederea îmbunătățirii acestei activități. Raportul anual al Centrului pentru Drepturile Omului se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Pînă la finele lunii aprilie Raportul respectiv nu era încă dezbătut de plenul Parlamentului și asupra conținutului său nu a fost adoptată nici o decizie legislativă.

Comisia parlamentară pentru drepturile omului a desfășurat **audieri asupra implementării unor capitole din Planul Național de acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului** (PNADO): „Asigurarea drepturilor militarilor”, „Asigurarea dreptului la protecție socială”, „Asigurarea drepturilor deținuților” și „Asigurarea dreptului la viață, la integritate fizică și psihică”. Conform președintelui Comisiei parlamentare, este constată o discrepanță evidentă între informațiile prezentate de către factorii guvernamentali – Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne – și evaluările experților PNUD. Comisia constată o discrepanță evidentă între informațiile prezentate de către factorii guvernamentali – Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne – și evaluările experților PNUD.

Cooperare cu societatea civilă

La 4 aprilie s-a desfășurat **Seminarul „Realizarea funcțională a relațiilor dintre Parlament și societatea civilă din Moldova”**, în cadrul căruia au fost constatate etapele de realizare a dialogului și ale cooperării. Parlamentul a adoptat cîteva documente menite să faciliteze realizarea colaborării, speakerul a recomandat tuturor organelor de lucru ale legislativului să se implice plenar în procesul de colaborare, iar organizațiilor societății civile li s-a solicitat implicarea mai activă în realizarea Programului legislativ pentru anii 2005-2009 și Programul de acțiuni legislative menite să asigure realizarea recomandărilor și rezoluțiilor CE. Informații despre eficiența colaborării nu sînt date publicității, deși s-au constatat anumite procese de colaborare concretă (ADEPT . propuneri de modificare a Codului electoral).

Procesul de **plasare pe web-site-ul oficial al Parlamentului** a proiectelor de acte legislative a căpătat regularitate, proiectele afișîndu-se periodic, în cîteva zile (3-5 zile) de la înregistrarea oficială. Se atestă cazuri cînd perioada de la înregistrare în Parlament și publicare pe web-site este mai lungă de 2-3 zile. Proiectele prezentate de Guvern continuă să fie plasate fără note informative, expertize și

argumentări stabilite de Legea privind actele legislative, fapt care la limitează transparența și face dificilă înțelegerea rostului unor inițiative. Se constată cazuri cînd proiectele sînt examinate de Parlament în grabă, fără respectarea termenului de 15 zile stabilit de Regulamentul Parlamentului și de mecanismul de implementare a Concepției cooperării cu societatea civilă (Codul audiovizualului, Legea privind importul unui car mobil de televiziune etc.).

La 18 aprilie, Alianța Anticorupție a luat atitudine față de **lipsa de transparență sesizată în procesul de elaborare și promovare de către Parlamentul Republicii Moldova a proiectului noului Cod al Audiovizualului**, votat în prima lectură la 6 aprilie 2006. Conform Declarației difuzate de Alianța nominalizată, în rezultatul analizei etapelor de elaborare și promovare a respectivului proiect, în contextul angajamentului forului legislativ de la Chișinău de a coopera cu societatea civilă din Republica Moldova, se constată faptul, că **nu s-a respectat principiul participării, transparenței, eficienței și mecanismul de cooperare** ce se conțin în „Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă”. Alianța Anticorupție se declară îngrijorată de pericolul perpetuării unor practici similare în viitoarea activitate a Parlamentul Republicii Moldova și consideră că trebuie să fie depuse eforturile necesare pentru restabilirea climatului firesc de dialog cu societatea, să se țină cont de respectarea propriilor angajamente față de societatea civilă și de societate în ansamblu, în special să se asigure condiții optime pentru menținerea unui cadru transparent privind luarea deciziilor.

La 26 aprilie s-a desfășurat Conferința Națională „**Consolidarea dialogului între Guvern și societatea civilă din RM**”, în contextul realizării coordonate a Planului de Acțiuni UE-RM, SCERS și Programul „Provocările mileniului”. Conferința a formulat mai multe concluzii referitoare la mecanismul de colaborare între Guvern și societatea civilă (scopurile și principiile colaborării; conceptualizarea formelor și identificarea mecanismelor de colaborare; elaborarea unei Strategii de colaborare între instituțiile de stat și societatea civilă; asigurarea transparenței și cooperarea dintre administrația publică și societatea civilă prin consultarea proiectelor de acte normative în curs de elaborare, asupra acțiunilor de importanță majoră preconizate de administrația publică; adoptarea cadrului legislativ și normativ adecvat etc.).

Egalitatea șanselor

Guvernul a adoptat Hotărîrea nr.350 din 7 aprilie 2006 cu privire la instituirea **Comisiei guvernamentale pentru egalitate între femei și bărbați**. În componența Comisiei au intrat reprezentanți ai Guvernului, ai unor ministere și agenții guvernamentale, deputați în parlament, precum, reprezentanți ai societății civile și corpului academic. Din 23 de membri ai Comisiei 18 sînt femei, sectorul neguvernamental este reprezentat de 7 femei.

Prevenirea torturii. Drepturile deținuților

Audierile desfășurate de Comisia parlamentară pentru drepturile omului constată îngrijorări referitoare la faptul că instituțiile de detenție preventivă nu au fost transmise de la MAI la Ministerul Justiției, acțiune ce trebuia realizată odată cu intrarea în vigoare a Codului de executare. În majoritatea instituțiilor penitenciare condițiile de detenție preventivă nu corespund cerințelor minime, într-o serie de localități (Criuleni, Florești) acestea sînt caracterizate ca „inumane”. Și situația din instituțiile penitenciare generează violarea gravă a drepturilor omului, nu se respectă normele de spațiu, marea majoritate duc lipsă de apă, energie electrică, încălzire în perioada rece a anului, deținuții se află în stare continuă de subnutriție, asigurarea medicală este sub limita minimă necesară, lipsesc medicamentele și utilajul medical.

Conform **Raportului experților PNUD** la tema respectării drepturilor în instituțiile de detenție, peste 50 la sută dintre deținuți susțin că se află în condiții grele sau insuportabile, se impune de urgență reducerea aglomerației în izolatoare și în penitenciare. Se mai afirmă că Comitetul pentru Plângeri nu este accesibil tuturor deținuților, reintegrarea socială nu este asigurată. Ministerului Afacerilor Interne i se recomandă să-și instruiască colaboratorii în vederea respectării drepturilor persoanelor arestate, deoarece, conform unor monitorizări efectuate, circa 66 la sută dintre polițiștii intervievați nu cunosc prevederile Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului.

Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne afirmă că persoanele care sînt deținute în instituțiile MAI vor începe să beneficieze pînă la finele anului curent de **examinare și expertiză medicală independentă, efectuată de persoane din afara instituțiilor de detenție**. Viceministrul afacerilor interne a declarat că în izolatoare a fost introdusă funcția de medic-felcer cu rolul general de examinare medicală a deținuților în toate cazurile.

Îndeplinirea recomandărilor Consiliului Europei

La finele lunii aprilie, **nici unul din capitolele Programului calendaristic** al acțiunilor legislative în conformitate cu Rezoluția și Recomandările Comisiei pentru respectarea obligațiilor și angajamentelor statelor membre ale Consiliului Europei (aprobat prin HP Nr. 284/11.11.2005) nu a fost executat plenar. Conform planului, pînă la finele lunii aprilie 2006 mai multe proiecte de acte legislative sau de modificări la acestea urmau să fie elaborate și expediate spre expertiză la CE.

Fostul ofițer de urmărire penală din cadrul CCCEC, Grigore Gorea, a declarat în cadrul ședinței de judecată la care se examinează dosarul intentat fostului secretar al Consiliului municipal Chișinău, că **„urmărirea penală în acest dosar a fost pornită fără să existe vreun temei legal”**, iar reținerea lui Vladimir Șarban „a fost ilegală”. Gorea a făcut depozitii în calitate de martor, fiind citat de Judecătoria sectorului Centru la solicitarea apărării lui V. Șarban. Fostul ofițer de urmărire penală a declarat că acțiunea penală și de reținere au fost întocmite sub presiunea conducerii CCCEC și a Procuraturii Generale.

La 3 aprilie **Procuratura Generală a remis în judecată cauza penală** intentată ex-primarului general al municipiului Chișinău, Președintele partidului de opoziție „Alianța Moldova Noastră”. Serafim Urechean este acuzat de încălcarea Legii privind achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului, prin încheierea unui contract de procurare a 40 automobile utilizate medical pentru Spitalul Clinic Municipal de Urgență, precum și a unor anexe la Contract prin care ar fi inclus servicii fictive și simulate. Conform procurorilor, în rezultatul încheierii și executării contractului interesele publice au fost prejudiciate în proporții considerabile (suma totală a prejudiciului estimîndu-se la 3,3 mln. lei moldovenești).

La 4 aprilie **Procuratura Generală a remis în judecată două cauze penale în privința deputatului AMN** Ion Ciontoloî, ex-președinte al cooperativei de consum CONSUMCOOP Tiighina. Ciontoloî este învinuit de faptul că, încălcînd Regulamentul privind modul unic de cumpărare-vînzare a fondurilor fixe în cooperarea de consum, contrar prevederilor statutare ale MOLDCOOP și ale CONSUMCOOP Tighina, a realizat două depozite de păstrare a mărfurilor ce-i aparțineau întreprinderii, la prețuri diminuate cu 76 000 lei, și respectiv cu 140 000 lei. N opinia procurorilor, în rezultatul dispozițiilor neîntemeiate ale lui Ion Ciontoloî de realizare a imobilelor respective, cooperativei de consum CONSUMCOOP Tighina i-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari în sumă totală de 216 000 lei, fiind prejudiciate grav drepturile și interesele legale ale asociaților întreprinderii.

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a decis **strămutarea de la judecătoria Vlcănești a judecării cauzei penale** intentate lui Mihail Formuzal, primar al orașului Ciadîr-Lunga, Președinte la Consiliului Republican al Partidului Popular Republican, lider al mișcării obștești „Edinaia Găgăuzia”. Curtea Supremă a decis examinarea cauzei de către judecătoria din Cahul, acceptînd astfel cererea acuzatului care invoca pericolul exercitării influenței politice și administrative asupra instanței judecătorești din partea autorităților UTA Găgăuzia.

Executarea deciziilor CEDO

Guvernul Moldovei a executat decizia Curții Europene pentru Drepturile Omului în dosarul „Șarban vs Moldova”, în care Moldova a fost condamnată la plata a 4000 euro. În același timp, Șarban a comunicat că a afalt despre transferarea banilor nu de la reprezentantul Moldovei la CEDO, precum cere legislația, ci din alte surse.

Moldova nu a executat deciziile CEDO care obligă la modificarea legislației cu privire la culte (libertatea înregistrării și funcționării cultelor) și cu privire la partidele politice (limitarea suspendării activității partidelor).

Asigurarea drepturilor la asociere

În perioada 27-30 aprilie curent, la Chișinău a avut loc **Conferința Internațională a Organizației de Tineret a Partidului Popular European** (YEPP), organizată cu participarea organizației de tineret a Partidului Popular Creștin Democrat. Reprezentanții YEPP au declarat că vor promova rezoluții despre relațiile dintre Moldova și UE în cadrul Parlamentului European, Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, OSCE, NATO și țările cu care Republica Moldova are frontiere comune.

Partidul Popular Republican a difuzat o declarație prin care atenționează Procuratura Generală că o va acționa în judecată pentru calomnie, în cazul în care, în procesul de anchetă a membrilor PPR asupra participării la alegerile parlamentare din 2005, procuratura „va depăși cadrul legal”. Liderul PPR afirmă că procuratura interoghează membri ai filialelor teritoriale ale partidului asupra participării la alegerile parlamentare din 2005, întrebările puse „avînd caracter tendențios”.

În cadrul conferinței de presă din 19 aprilie, **liderul Partidului Social Liberal** Oleg Serebrian a declarat că PSL „rămîne angajat în efortul realizării inițiativei sale de unificare a forțelor liberale din Moldova, anunțate acum trei luni” și că în această inițiativă a sa, formațiunea este susținută de „familia internațională liberală, inclusiv de Fundația Fridrich Naumann, fondatorul căreia este Partidul Liber-Democrat din Germania”.

Confederația Sindicatelor Libere din Moldova "Solidaritate" și Confederația Națională a Sindicatelor din România "Cartel-Alfa" au încheiat un acord de colaborare, care prevede apărarea reciprocă a drepturilor garantate de legislație ale persoanelor care vor munci în cele două state în baza acordurilor interguvernamentale sau a altor acorduri bi și multilaterale.

Confederația Sindicatelor din Republica Moldova (CSRM) a aprobat un plan de acțiuni "CSRM în mediul rural" pentru anii 2006-2010, care prevede crearea consiliilor locale interramurale ce vor coordona activitatea structurilor sindicale deja existente în gospodării agricole, instituții de învățămînt și medicale, în administrația publică locală etc.

Drepturile angajaților

Într-un clasament din 29 țări europene elaborat de Federația Europeană a Patronilor (FedEE) **Republica Moldova este plasată pe ultima poziție cu privire la salariul minim.**

Sindicatul solicită Confederației Naționale a Patronatelor **majorarea salariului tarifar pentru prima categorie de salarizare în sfera nebugetară de la 550 la 750 de lei.** Partea garantată a salariului din sfera nebugetară constituie în Moldova circa 40 la sută din valoarea medie a câștigului în general, iar sindicatele solicită ca aceasta să fie majorată, deoarece în lume ea constituie peste 70 la sută. Sindicatele speră ca pînă în 2008 salariul tarifar pentru prima categorie de salarizare să se egaleze cu indicele minimului de existență (în prezent 850 de lei). Reprezentanții patronatelor au declarat că acceptă cererea sindicatelor și sînt dispuși să meargă la negocieri în vederea majorării. În același timp, reprezentanții Ministerului Economiei și Comerțului estimează că salariul minim pe țară ar putea fi echivalat cu minimul de existență peste cinci ani, cu o condiție că economia va crește anual cu zece la sută. Potrivit viceministrului Sergiu Sainciuc, actualmente 32 la sută din populația țării este remunerată cu un salariu mai mic decît minimul de existență, iar pentru a majora salariul minim pe țară la minimul de existență de 770 lei, sînt necesari circa 4,2 miliarde lei.

La ședința activului sindical al Confederației Sindicatelor Libere „Solidaritate” din 14 aprilie, șeful Inspecției Muncii a comunicat că în circa 90 la sută de cazuri verificate de Inspecție se constată **încălcarea legislației de către angajatori:** lipsesc contracte colective la nivel de unitate; suma salariilor e diminuată comparativ cu cea reală; există restanțe la achitarea salariilor; nu sînt atestate locurile de muncă cu factori nocivi.

La întâlnirea cu Președintele Parlamentului, reprezentanții Confederației Sindicatelor Libere din "Solidaritate" au cerut **urgentarea adoptării mai multor legi**: Codul Educațional, Legea privind minimul de existență, Legea privind funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, Legea cu privire la prețuri, Legea cu privire la stațiunile balneoclimaterice; a actelor legislative în domeniul transportului, turismului, privatizării, ipotecării. De asemenea, a fost solicitată înființarea Tribunalului Muncii și a organului extrajudiciar de soluționare a conflictelor de muncă - Arbitrajului Muncii. Sindicatele se pronunță pentru modificarea Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, a Codului Muncii, Legii Insolvabilității.

În luna aprilie Confederația Națională a Patronatelor din Moldova a elaborat programul de activitate pentru următorii patru ani. Documentul urmează să fie aprobat la adunarea generală a CNPM în luna mai și conține printre **politicile prioritare**: dezvoltarea și protecția concurenței, a proprietății private și publice; reglementarea activităților monopoliste, liberalizarea și stimularea exporturilor. CNPM solicită reducerea numărului de inspecții și a altor forme de control din partea statului, a permisiunilor și autorizațiilor administrative; demonopolizarea procedurii de asigurare a conformității, aplicarea voluntară a standardelor naționale; stabilirea impozitului unic pe venit pentru persoanele fizice, majorarea scutirilor personale pînă la nivelul minimului de existență, reducerea anuală a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

Libertatea mass-media și accesul la informație

Conform unui studiu al organizației „Freedom House”, **libertatea presei în Moldova rămîne degradată**. Republica Moldova face parte din categoria țărilor în care presa nu este liberă, cu 65 de puncte situîndu-se pe treapta a 146-a după indicele libertății presei. Țările cu presă liberă sînt considerate cele care au acumulat pînă la 30 de puncte; cele cu presă parțial liberă – un punctaj cuprins între 31 și 60 de puncte. Țările în care presa nu este liberă au un punctaj de la 61 la 100 de puncte.

A început să funcționeze un **Centru de monitorizare** al Consiliului Coordonator al Audiovizualului, care va recepționa, imprima și stoca informațiile de la toate posturile de radio și TV care emit în municipiul Chișinău.

Proiectul **Codului audiovizualului a fost adoptat de Parlament în prima lectură**, concomitent cu încă cîteva legi alternative referitoare la domeniul dat. Examinarea și adoptarea proiectului a generat dezbateri parlamentare și extraparlamentare aprinse, constatîndu-se cu acest prilej că textul elaborat a constituit un compromis acceptat între principalele forțe politice ce colaborează în Parlament. Mai multe instituții mass-media și-au exprimat îngrijorarea și au formulat propuneri de perfecționare a documentului. Conform unui Memoriu semnat la 3 aprilie de 8 organizații specializate în domeniul mass-media (Centrul Independent de Jurnalism, Asociația Presei Electronice, Asociația Presei Independente, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Centrul „Acces - Info”, Asociația „Media – Impact”, Comitetul pentru Libertatea Presei, Centrul de Investigații Jurnalistice), „societatea civilă nu a fost implicată în procesul elaborării proiectului Codului Audiovizualului”, procesul desfășurîndu-se netransparent. Documentul respectiv și alte declarații ale reprezentanților societății civile condamnă graba în care proiectul a fost examinat în prima lectură, imperfecțiunea mai multor dispoziții ale acestuia, neimplicarea la elaborarea textului a specialiștilor consacrați, lipsa expertizelor naționale și internaționale necesare. Documentul a fost criticat de Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA a propus multiple modificări și obiecții față de anumite prevederi incluse), experți ai Consiliului Europei (în cadrul unui seminar organizat de APEL, expertul CE a afirmat că "inițiativa legislativă nu stipulează depolitizarea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în acordarea licențelor de emisie, participarea în procesul de luare a deciziilor a publicului, posibilitatea de autofinanțare și independența politică"), OSCE (experții OSCE au formulat propuneri de perfecționare), Uniunea Jurnaliștilor din Moldova (este criticat modul de formare a CCA, criteriile de finanțare), Centrul pentru Drepturile Omului (avocatul parlamentar Iurie Perevoznic consideră greșită examinarea documentului în cerc restrîns, diverse organizații neguvernamentale (Organizația „Articolul 19”, IPP, „Juriștii pentru drepturile omului”) au propus modificarea modului de selectare a membrilor CCA).

Conform unor comunicate ale Asociației Presei Independente (API), în ultimele luni, la solicitarea președinților raioanelor Florești și Rezina, **procuratura a dispus efectuarea unor controale în redacțiile ziarelor regionale independente** „Observatorul de Nord” și „Cuvântul”. În opinia directorilor acestor publicații, controalele „inopinate” efectuate la cererea președinților de raioane care reprezintă Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, reprezintă încercări de răfuială cu presa liberă.

II. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Reforma administrativă / Eficiența administrativă

În cadrul întrevederii Prim-ministrului Moldovei cu membrii misiunii Băncii Mondiale în Moldova a fost discutată implementarea reformei administrației publice centrale. Conducătorul misiunii BM Edward Brown a declarat că Banca Mondială va oferi sprijin pentru realizarea cu succes a obiectivului stabilit, o echipă tehnică din specialiști în managementul serviciului public va oferi asistența necesară. BM va acorda asistență financiară pentru realizarea reformei APC, instituind **un fond fiduciar de susținere a acțiunilor din Strategia de reformă a administrației publice centrale**.

Guvernul a aprobat **Hotărârea privind componența nominală și Regulamentul Comisiei guvernamentale pentru reforma APC** (HG 362 din 10.04.2006). Conform documentului, în atribuțiile Comisiei intră: examinarea mersului implementării reformei administrației publice centrale, analiza progreselor și identificarea soluțiilor pentru problemele apărute; determinarea direcțiilor și priorităților realizării reformei, a propunerilor de reorganizare a Guvernului, modernizare a managementului resurselor umane în serviciul public, modificarea cadrului legal în domeniu; aprobarea proiectelor planurilor detaliate de implementare a reformei pentru anii 2007 și 2008; monitorizarea îndeplinirii acțiunilor finanțate din Fondul fiduciar pentru susținerea financiară a reformei administrației publice centrale, coordonarea executării obligațiilor ce decurg din acordul de finanțare a reformei APC dintre Guvern și donatori; examinarea propunerilor și recomandărilor Comitetului consultative de supraveghere a reformei administrației publice centrale privind procesul participativ și gradul de transparență în implementarea și monitorizarea reformei administrației publice centrale etc.

În cadrul unei ședințe convocate la 26 aprilie, Președintele RM, Primul-ministru, membrii Guvernului și alte persoane responsabile au **analizat etapele reformei APC**. S-a constatat că eforturile de optimizare a structurii Guvernului s-au manifestat prin reducerea numărului de autorități centrale și a personalului încadrat în aceste structuri (cu circa 40%). În același timp. S-a constatat că activitățile din cadrul Reformei APC nu au atins instituțiile subordonate ministerelor, Președintele sugerând reducerea locurilor vacante din schemele de personal ale subdiviziunilor ministerelor, transferul unor funcții importante către aparatele centrale ale ministerelor sau către sectorul privat, excluderea dublării funcțiilor, comasarea unor instituții cu competențe asemănătoare. Șeful statului a remarcat necesitatea elaborării și implementării unui mecanism unic de circulație a documentelor în cadrul sistemului administrației publice, care ar asigura și controlul executării deciziilor, necesitatea urgentării examinării Concepției guvernării electronice, aprobarea unei hotărâri cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet. Printre priorități a fost remarcată elaborarea proiectelor de legi cu privire la serviciul public, statutul funcționarului public, administrația publică centrală, Codului de conduită a funcționarului public etc.

Comisia parlamentară specială pentru elaborarea proiectelor de acte legislative privind consolidarea autonomiei locale și-a început activitatea prin **stabilirea domeniilor principale: divizarea competențelor dintre autoritățile centrale și cele locale, dintre autoritățile locale de nivelul întâi** (primăriile) și doi (raioanele); **revizuirea sistemului de calculare și distribuire a transferurilor financiare** de la autoritățile centrale către cele locale și asigurarea durabilității veniturilor la bugetele locale. În cadrul Comisiei au fost create 2 grupuri responsabile de cele două domenii.

Guvernul a elaborat proiectul **Codului de conduită al funcționarilor publici** și l-a propus spre dezbatere publică. Codul propune să reglementeze normele de conduită ale funcționarilor în conformitate cu principiile imparțialității, profesionalismului, loialității, integrității. El stabilește interdicții la primirea darurilor și altor remunerări pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Executivul a elaborat și proiectul **Concepției guvernării electronice**, pe care l-a propus spre examinare tuturor factorilor interesați (www.mdi.gov.md). Conform autorilor documentului, la prima etapă se prevede elaborarea și implementarea standardelor de lucru cu sistemele informaționale în organele administrării și crearea site-urilor guvernamentale, pentru ca orice utilizator să poată în regim operativ să obțină toată informația necesară. Se prevede organizarea cursurilor pentru instruire pentru ca pînă în anul 2010 toți funcționarii de stat să obțină certificate, care ar confirma capacitatea de a utiliza calculatorul. Următoarele etape presupun răspîndirea integrală a semnăturii digitale, introducerea serviciilor informaționale la diverse niveluri.

Conform unor date ale Centrului de telecomunicații speciale din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, în anul 2005, serverele care deserveau organele administrației publice ale Moldovei au fost atacate de circa 1 milion de ori, dintre care peste 300 de tentative de spargere. Potrivit oficialilor responsabili, **toate încercările de a sparge sistemele informaționale** au fost neutralizate, ceea ce a făcut imposibilă blocarea sistemelor informaționale și a paginilor web de stat.

Guvernul a aprobat Cadastrul funciar la situația din 1 noiembrie 2005 (HG nr.422 din 25.04.2006), conform căruia, teritoriul Moldovei are o suprafață de 3384,6 mii hectare, inclusiv 228,3 mii hectare terenuri irigate și 69,2 mii hectare terenuri desecate.

Politizarea administrației publice

Primarul general interimar al municipiului Chișinău a solicitat serviciilor de resurse umane elaborarea fișelor de post pentru fiecare angajat al Primăriei capitalei și a serviciilor municipale bugetare, în care să fie descrise în mod detaliat obligațiunile și responsabilitățile. Măsurile respective sînt generate de modificările pe care Guvernul le-a operat în Hotărîrea nr.688 din 10 iunie 2003 "Cu privire la structura și statele de personal ale primăriilor satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)". Modificările respective determină reducerea numărului de personal din structurile municipale, o parte din funcționari urmînd a fi concediați. Decizia Consiliului municipal care ar oficializa reducerile nu este încă adoptată, dar mai mulți funcționari susțin că aprobarea ei ar putea afecta calitatea lucrului, mai ales în condițiile cînd salariile rămîn mici (700-800 de lei pe lună). **Reorganizarea poate fi utilizată și pentru înlăturarea din funcții** a persoanelor cu alte viziuni politice, din echipa fostului Primar general. În calitate de argument pentru aceste presupuneri se invocă situația actuală din conducerea primăriei, toate trei funcții de viceprimari fiind deținute de reprezentanți ai Partidului Comuniștilor.

Conducătorii autorităților administrației publice locale din componența mun.Chișinău **dezaprobă normativile impuse de Guvern** în domeniul utilizării carburanților și telecomunicațiilor. Primarii mai multor localități consideră că sînt limitați în activitate, că numărul de personal stabilit de Guvern nu corespunde cerințelor existente, creează probleme în administrarea adecvată a treburilor publice locale.

Președintele Moldovei a solicitat **continuarea reorganizării Aparatului Guvernului**, eficientizarea colaborării Aparatului Președintelui și al executivului. În opinia șefului statului, institutul consilierului este forma optimă de organizare a activității aparatului executiv. Reorganizarea Aparatului Guvernului nu este prevăzută expres în Strategia de reformă a administrației publice centrale (APC), documentul în cauză punînd însă în sarcina Aparatului Guvernului realizarea mării majorități a măsurilor incluse în Planul de implementare a Strategiei reformei APC. Experți în domeniul administrației publice consideră că organizarea Aparatului Guvernului după modelul aparatului prezidențial **nu constituie o măsură eficientă**, din cauza că în cadrul Președinției nu se elaborează documente normative, nu se pregătesc materialele pentru ședințele Guvernului, nu se efectuează expertize și alte lucrări pe care le îndeplinesc structuri specializate din cadrul Aparatului Guvernului, iar competențele consilierilor Prim-ministrului nu pot fi extinse la coordonarea activității unor ministere și autorități centrale, în timp ce consilierii prezidențiali se impun în aceste raporturi grație autorității și relațiilor permanente cu șeful statului. Bazarea activității Aparatului Guvernului pe consilieri ai Primului-ministru, afară că produce confuzii (aparatură este al Guvernului, nu al Primului-ministru, pe cînd consilierii prezidențiali sînt ai Președintelui) ar conduce la **politizarea excesivă a acestei structuri**, la lipsa de stabilitate în funcții (Conform Legii serviciului public, intrarea în funcție a unor noi conducători de prim rang are ca efect încetarea activității în funcțiile respective prin demisionare a consilierilor).

Interferența intereselor economico-administrative și politice

Conform comunicatelor mass-media, autoritățile locale din Chișinău intenționează să propună Guvernului modificarea legislației în scopul **obținerii dreptului de demitere a gestionarilor fondului locativ**, care nu-și îndeplinesc obligațiunile de serviciu. Propunerea a fost înaintată de primarul general interimar al municipiului Chișinău, după prezentarea unor informații conform cărora circa 800 blocuri locative nu au apă caldă din cauza refuzului gestionarului de a conlucra cu furnizorii. Autoritățile municipale consideră că multe asociații de locatari nu sînt gestionate eficient și nu contractează serviciile oferite de furnizorii locali, ceea ce le generează pierderi acestora din urmă. Reprezentanții asociațiilor de locatari consideră că Primăria nu poate să intervină în treburile asociațiilor deoarece nu le acordă sprijin financiar, asociațiile pot fi controlate de către organele abilitate cu asemenea funcții (fisc, organe de drept). Se opinează că prin modificările propuse, Primăria dorește să dețină controlul asupra administrării blocurilor locative.

Guvernul preconizează **modificarea cardinală a metodelor și principiilor privatizării și administrării patrimoniului public**. O nouă lege a privatizării urmează să fie prezentată parlamentului pînă la finele anului curent, privatizarea urmînd a se baza pe două modalități: prin concursuri și prin intermediul Bursei de Valori Mobiliare. Conform deciziei Comisiei de licitație din 28 aprilie a.c. privind vînzarea acțiunilor proprietate publică, în perioada mai - iunie 2006 vor fi expuse spre vînzare pachetele de acțiuni proprietate publică în 32 de societăți pe acțiuni, 5 dintre care se află în mun. Chișinău. Conform datelor Agenției de Privatizare, la 1 iulie 2005 patrimoniul proprietate publică în Republica Moldova constituia 43,6 mlrd lei.

Primarul, viceprimarul și specialistul în probleme funciare ale orașului Orhei sînt acuzați de depășirea atribuțiilor de serviciu, în cadrul unui proces penal examinat de instanța de judecată, la cererea Procuraturii Generale. Responsabilii din cadrul primăriei Orhei sînt învinuiți că ar fi înstrăinat un lot de pămînt, fără adoptarea unei decizii a Consiliului local orășenesc.

La 6 aprilie Parlamentul a adoptat Legea nr.77-XVI **privind scutirea de taxa vamală și de taxa pe valoarea adăugată a mărfurilor și serviciilor importate** pentru construcția centralei electrice în apropierea satului Burlăceni, raionul Cahul. Conform documentului, prin derogare de la prevederile Codului fiscal și ale Legii cu privire la tariful vamal nu se va aplica taxa vamală și taxa pe valoarea adăugată la mărfurile și serviciile importate de "Mold Itera Energy" - S.R.L. conform nomenclatorului aprobat de Guvern. Legea este adoptată în scopul de a susține proiectul investițional de construcție a centralei electrice, însă reprezentanții opoziției parlamentare au expus mai multe obiecții referitoare la caracterul netransparent al afacerii în cauză, neperceperea în bugetul de stat unor mijloace considerabile, interese financiare ale unor reprezentanți ai guvernării etc. Aceeași lege a fost adoptată de majoritatea parlamentară în vara anului 2005, dar atunci Președintele RM a refuzat s-o promulge, din cauza „caracterului generalizat” al documentului. Varianta anului 2006 diferă foarte puțin de cea din anul trecut, însă ea a fost promulgată fără obiecții din partea Președintelui țării.

Stabilitatea politicii de guvernare

Agenția internațională de evaluare financiară „Fitch Ratings” **a reconfirmat, la 4 aprilie, calificativul acordat Republicii Moldova** pentru angajamentele externe pe termen lung în valută străină și monedă națională la nivel de "B-" și, respectiv, "B" și a apreciat drept „stabilă” perspectiva pentru ratingurile acordate.

Peste 2 milioane de lei achitate de producătorii agricoli sub formă de TVA **au fost returnate de la bugetul de stat plătitorilor**, în conformitate cu mecanismul stabilit de la începutul anului 2006, în legătură cu perceperea TVA în agricultură la cota maximă de 20%. Autoritățile publice locale afirmă că agenții economici și producătorii agricoli nu se confruntă cu probleme la restituirea taxelor achitate, suma TVA achitată transferîndu-se în contul plătitorilor în cîteva zile de la percepere.

La 21 aprilie a **intrat în vigoare procedura de depunere și retragere a sumelor achitate ca drepturi de import achitate de către agenții economici transnistreni înregistrați la Chișinău**.

Băncile comerciale în care sînt deschise conturile bancare respective prezintă zilnic birourilor vamale extrase din conturi cu anexarea documentelor de plată, iar organele vamale asigură prelucrarea zilnică a acestora și prezentarea informației privind operațiunile efectuate. Plătitorul are dreptul la restituirea sumelor drepturilor de import, în decurs de 30 de zile de la data introducerii mărfurilor pe teritoriul vamal al R. Moldova. Restituirea se efectuează de birourile vamale prin transferul mijloacelor la contul bancar al plătitorului, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data prezentării de către plătitor a cererii respective. În același timp, reprezentanții întreprinderii transnistrene „Interdnestrcom”, care a transferat anterior un milion de dolari pentru obținerea licenței de telefonie în standard nou declară că deși le-au anulat licența, autoritățile de la Chișinău nu au întors banii (deși nu neagă că i-au primit), iar instanța de judecată a refuzat examinarea cererii pe motiv că întreprinderea respectivă nu mai există în Registrul de stat al întreprinderilor din Moldova (a avut înregistrare provizorie).

Realizarea programului de informatizare a instituțiilor de învățămînt „SALT” necesită resurse mai mari și termene mai îndelungate decît s-a estimat inițial (etapele finale se extind pînă în anul 2009). Totuși, deja toate instituțiile preuniversitare au fost asigurate cu un anumit număr de calculatoare, Guvernul a adoptat Hotărîrea cu privire la reorganizarea Centrului Noilor Tehnologii Informaționale (Nr.373 din 12.04.2006), instituție subordonată Ministerului Educației, responsabilă de implementarea noilor tehnologii informaționale în educație, menținerea și dezvoltarea Programului "SALT".

Probitatea și transparența guvernării / Combaterea corupției

Guvernul a aprobat Regulamentul privind **vînzarea acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori** (HG Nr.400 din 17.04.2006). Documentul stabilește modalitățile de vînzare a acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori prin licitații "cu strigare" și prin ordinul-limită la vînzare (introducerea în Sistemul Automatizat Integrat de Tranzacționare (SAIT) al Bursei de Valori. Este reglementat detaliat modul de desfășurare transparentă a concursurilor de selectare a brokerilor etc.

Curtea de Conturi a elaborat un Plan **Strategic de Dezvoltare pentru anii 2006-2010**, în cuprinsul căruia sînt incluse prevederi despre stabilirea unor relații deschise și transparente cu Parlamentul și mass-media, prin prezentarea publică a informațiilor ce țin de activitatea Curții de Conturi. Președintele Curții a declarat că va fi revăzută politica de selectare a personalului, vor fi introduse metodologii moderne de audit. Pentru implementarea planului nominalizat sînt necesare circa trei milioane USD, Curtea de Conturi apelînd la suportului financiar din partea donatorilor externi.

Asociația Transparency International constată că **Indicele Perceperii Corupției în Moldova s-a majorat** de la 2,3 puncte în anul 2004 pînă la 2,9 puncte în 2005, Republica Moldova avansînd de pe locul 117 pe locul 95 din 159 țări incluse în clasament. S-a îmbunătățit opinia businessmanilor privind aportul statului în desfășurarea afacerilor, s-a redus numărul mediu de contacte oficiale și neoficiale ale oamenilor de afaceri cu reprezentanții organelor de stat, s-au schimbat părerile oamenilor de afaceri privind comportamentul inspectorilor fiscali în cazul depistării abaterilor de la legislație. În calitate de momente negative invocate persistă: - ponderea timpului de lucru al oamenilor de afaceri destinat soluționării problemelor cu reprezentanții instituțiilor de stat; - creșterea volumul mitelor plătite de businessmani inspectorilor fiscali; - nivelul scăzut de conlucrare dintre reprezentanții organelor de stat și societatea civilă; - ponderea joasă a respondenților care vor refuza categoric să dea mită în orice situație; - pînă în prezent nu au fost realizate un șir de măsuri importante, cum ar fi adoptarea Legii cu privire la conflictul de interese; adoptarea Legii privind finanțarea partidelor politice; înființarea unei comisii principale pentru etică; adoptarea Codului etic al funcționarului public; perfecționarea Legii cu privire la spălarea banilor; perfecționarea mecanismului de declarare a veniturilor de către funcționarii publici și persoanele cu funcții de răspundere. Este îngrijorător faptul că în anul 2005 CCCEC și MAI au relevat peste 600 infracțiuni de corupție, dar numai **într-un singur caz persoana** a fost condamnată la privațiune de libertate.

În cadrul unei ședințe speciale **Vladimir Voronin a apreciat drept nesatisfăcătoare situația la capitolul combaterii și prevenirii corupției**, în pofida „prezenței cadrului juridic necesar, în pofida voinței politice declarate, în pofida strategiilor și planurilor de măsuri elaborate”. Șeful statului consideră că combaterea și prevenirea corupției nu a devenit o preocupare constantă a fiecăruia din conducătorii structurilor de stat, iar în asemenea situație lupta cu acest fenomen devine inutilă.

Îngrijorarea serioasă a Președintelui este alimentată de atitudinea pasivă a miniștrilor, directorilor de birouri, servicii și agenții de stat, altor organe publice centrale la capitolul depistării și prevenirii corupției în instituțiile pe care le conduc. Vladimir Voronin s-a declarat ferm hotărât să facă totul pentru ca pînă la încheierea mandatului său prezidențial, stîrpirea corupției să devină un proces eficient și ireversibil, solicitînd ca:

- Începînd cu 1 iunie, conducătorii ministerelor și celorlalte structuri guvernamentale să prezinte, pe numele Președintelui, rapoarte lunare privind măsurile specifice întreprinse întru profilaxia și combaterea corupției, precum și propuneri de redresare a situației, inclusiv de perfecționare a legislației. Dacă analiza acestor rapoarte va arăta că autorii nu au ajuns la o înțelegere adecvată a problemei, se va proceda la măsuri de sancționare, pînă la demiterea responsabililor de orice nivel;

- Guvernul să prezinte în regim de urgență propuneri de modificare a Legii privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de răspundere. Modificările ar urma să stabilească obligativitatea declarării nu doar a veniturilor, ci și a cheltuielilor.

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției ***i-a înaintat ex-viceprimarului municipiului Chișinău, Mihai Furtună o ordonanță*** prin care l-a recunoscut bănuț pentru "neglijență în serviciu și cauzarea unor daune în proporții mari intereselor publice". Furtună este bănuț de faptul că ar fi permis privatizarea unei părți de imobil al unei grădinițe de copii din sectorul Buiucani al capitalei, cu încălcarea legislației și reglementărilor normative în domeniu. Pe de altă parte, în cadrul unei ședințe ordinare, Consiliul Municipal Chișinău a respins solicitarea Oficiului Teritorial al Aparatului Guvernului de a abroga decizia prin care, în luna ianuarie curent, Mihai Furtună a fost demis din funcția de viceprimar al capitalei. Anterior Furtună a atacat în instanța de judecată decizia CMC, considerînd-o drept ilegală și de proveniență politică. Șeful Direcției Juridice a Primăriei municipiului Chișinău a declarat în cadrul ședinței Consiliului municipal că decizia de demitere este ilegală, deoarece în momentul în care consilierii l-au eliberat din funcție, Furtună se afla în concediu de boală.

Curtea Constituțională a avizat pozitiv proiectul de lege constituțională care prevede ***excluderea din cuprinsul art.46 alin.(3) al Constituției a sintagmei conform căreia, caracterul licit al dobîndirii averii se prezumă***. Proiectul a fost elaborat de Guvern, cu scopul de a obliga pe viitor funcționarii să demonstreze caracterul licit al dobîndirii averii deținute, în sprijinirea eforturilor de combatere a corupției și criminalității organizate. Unii experți își exprimă însă îngrijorarea în legătură cu intenția anulării dispoziției respective, deoarece, norma în cauză are un caracter general de protecție a drepturilor omului și nu se referă doar la funcționari. Prin excluderea principiului enunțat, proprietarul nu va mai fi degrevat de sarcina dovezii provenienței licite a bunurilor sale, se poate deschide cale abuzurilor nu numai din partea statului, dar și a altor persoane, care ar putea pretinde la bunuri, odată ce garanția juridică a dobîndirii licite va fi anulată. Afară de asta, Constituția, în redacția actuală, determină destul de explicit că bunurile care nu au proveniență licită, rezultă din contravenții sau infracțiuni, pot fi confiscate, iar legislația contravențională și procesual penală conține reglementările necesare în acest sens. Codul Civil adoptat în anul 2002 și expertizat de organisme internaționale, conține aceleași dispoziții de protecție în cuprinsul art.316 alin.(5). Există și o hotărîre explicativă a Curții Supreme de Justiție (nr.40 din 27.12.1999), care detaliază aspectele aplicării adecvate a legislației de către instanțele judecătorești, în scopul excluderii cazurilor cînd este confiscată averea despre care nu există probe că ar rezulta din delict.

Pe parcursul lunii aprilie ***angajații CCCEC au reținut pentru acte de corupere pasivă cîțiva funcționari din cadrul autorităților locale din Edineț: secretarul Consiliului orașenesc, un specialist principal al Secției Economie și Finanțe a Consiliului raional Edineț și un specialist-coordonator la Institutul Național de Standardizare și Metrologie.***

În primele patru luni ale anului 2006, Ministerul Afacerilor Interne ***a depistat 145 cazuri de corupție***, inclusiv în cadrul organelor de drept. Au fost depistate 46 persoane care au oferit mită lucrătorilor organelor de drept.

La 6 aprilie Parlamentul a adoptat Legea Nr.78-XVI pentru modificarea articolului 5 din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Modificările operate instituie **obligația comunicării la CCCEC a datelor despre toate operațiunile financiare limitate sau suspecte**, efectuate de rezidenți sau nerezidenți. Până la modificări, informația despre operațiunile financiare dubioase ale nerezidenților putea să nu fie comunicată organelor de drept.

III. JUSTIȚIE

Statutul magistraților /Capacitatea de impunere a respectării legii

La 17 aprilie Guvernul a aprobat **proiectul legii cu privire la sistemul de executare silită**, necesar pentru reglementarea executării silite a hotărârilor nonprivative de libertate. Proiectul are menirea de a stabili competența sistemului de executare silită, statutul juridic al personalului, drepturile și obligațiile, garanțiile personale și sociale ale executorului judecătoresc, precum și responsabilitatea acestora. Conform documentului, executarea silită va fi pusă în sarcina Ministrului Justiției și se va realiza prin intermediul Departamentului de executare și oficiilor de executare în colaborare cu alte organe prevăzute de lege.

Avocații solicită modificarea mai multor prevederi ale Codului de Procedură Penală și ale altor reglementări în vigoare. Apărătorii consideră că trebuie să se asigure pe deplin accesul liber la justiție al persoanelor arestate preventiv. Este recomandată reintroducerea instituției de martori asistenți, mai ales în cazul efectuării percheziției și a cercetării la fața locului. Se propune introducerea modificărilor care să permită avocatului să înainteze o cerere prin care să se dispună efectuarea unei expertize, iar ca urmare a depunerii unei astfel de cereri, să existe obligația organului de urmărire penală de a dispune efectuarea unei astfel de expertize, mai ales în cazurile de aplicare a torturii, tratamentului inuman sau degradant. Se mai propune stabilirea obligației judecătorului de a explica posibilitatea aplicării cauțiunii și revizuirea practicilor de aplicare a acestei prevederi procedurale, precum și prevederea posibilității de atacare în judecată a nerespectării termenelor rezonabile de examinare a unei cauze.

În cadrul **Congresului Baroului Avocaților din Moldova** au fost adoptate rezoluții referitoare la starea de lucruri în sistem. Conform opiniilor prezentate, avocaților nu le este asigurată independența prevăzută de lege, mai multe dispoziții ale Legii cu privire la avocatură necesită modificare, influența Ministerului Justiției asupra domeniului dat este prea mare și uneori abuzivă, mărimea onorariilor plătite de buget avocaților din oficiu este inadecvată. Avocații solicită eliminarea posibilității participării în calitate de reprezentant în procesele civile și economice a unor persoane ce nu au licență de avocat, pe bază de procură (avocații consideră că în aceste cazuri bugetul este prejudiciat prin neachitarea taxelor din remunerările percepute pentru reprezentare)

Independența politică / Transparența

Avocatul Președintelui Băncii Comerciale "Victoriabank" a depus o cerere de recuzare a judecătorului care examinează dosarul. În opinia avocatului Gheorghe Amihalachioaie, prin numirea judecătorei Aliona Danilov pentru examinarea cazului au fost încălcate prevederile Codului de Procedură Penală referitor la distribuirea aleatorie a dosarelor, existînd anumite interese pentru examinarea cazului anume de judecătorul respectiv.

Baroul Avocaților din Moldova a lansat pe 19 aprilie pagina sa de internet www.avocatul.md, care va oferi avocaților și publicului larg informații juridice. Site-ul conține referințe la surse juridice, informații privitoare la activitatea Baroului de Avocați, hotărârile acestuia, serviciile oferite membrilor, programele de instruire preconizate, informații de contact.

Instruirea specialiștilor din sistem / Asigurarea materială

Legislația referitoare la asigurarea financiară și materială a activității instanțelor judecătorești nu este modificată. Deși urmau să fie puse în aplicare de la 1 decembrie 2005, majorările de salarii ale judecătorilor, procurorilor și angajaților din sistem **nu sînt aplicate**.

La începutul lunii aprilie, un grup de experți din cadrul Grupului de state contra corupției – GRECO, au avut întrevederi cu reprezentanții corpului judecătoresc din Moldova, în cadrul cărora **au evaluat instrumentele legale și instituționale de prevenire și combatere a corupției**.

Căi alternative de soluționare a litigiilor / Instituțiile penitenciare

Conform Programului legislativ pentru anii 2005-2009, pînă la finele trimestrului I urma să fie adoptată **Legea privind medierea în cauzele penale**. La finele lunii aprilie legea nu a început încă să fie examinată de Parlament, deși se află în Parlament de la începutul lunii octombrie 2005.

În cadrul audierilor desfășurate de Comisia parlamentară pentru drepturile omului au fost semnalate îngrijorări privind **numărul mare al condamnărilor, inclusiv juvenile**. Deși există cadrul legislativ care permite aplicarea alternativelor la detenție, în Moldova nu există o practică de aplicare uniformă a prevederilor legale față de minori. Este necesară o lege cu privire la justiția juvenilă, să fie modificate Codul Penal și Codul de Procedură Penală, supravegherea copiilor condamnați la pedepse neprivative de libertate trebuie transferată de la MAI la Ministerul Justiției.

La 27 aprilie a fost adoptat în prima lectură **proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului penal**. Proiectul propune revizuirea sancțiunilor pentru mai multe infracțiuni, prin reducerea sau modificarea termenelor minime de pedeapsă a închisorii, precum și stabilirea unor pedepse alternative privațiunii de libertate în cazul infracțiunilor cu pericol social mai redus. Documentul a fost elaborat urmare a recomandărilor instituțiilor internaționale și al controlului efectuat de Comisia parlamentară specială asupra situației preveniților ținuți în stare de arest în izolatorul de urmărire penală nr.13 din mun.Chișinău. De notat că Hotărîrea Parlamentului Nr.370 din 28.12.2005 obliga Guvernul să elaboreze și prezinte Parlamentului, în regim de urgență, inițiative legislative privind: îmbunătățirea condițiilor de activitate ale instanțelor judecătorești; modificarea și perfecționarea mecanismului procesual de examinare a cauzelor penale în scopul optimizării și reducerii termenelor procedurale; consolidarea instituțională a Ministerului Justiției; crearea unei instituții de administrare judecătorească etc.

S-a încheiat renovarea Penitenciarului Nr.1 din Taraclia, care **va corespunde standardelor internaționale în domeniu**: fiecărui deținut îi revine cîte o suprafață de 4 metri pătrați; există un centru autonom de încălzire, săli de baie, un pavilion sportiv; fiecare celulă dispune de WC și lavoar; condamnații beneficiază de asistența psihologului; ei au posibilitatea să lucreze și sînt remunerați pentru lucrul efectuat. În Penitenciarul respectiv își ispășesc pedeapsa 100 de condamnați pentru infracțiuni grave și deosebit de grave, el fiind calificat drept cea mai modernă instituție din cadrul sistemului penitenciar al Moldovei.

Secția moldovenească a Societății Internaționale a Drepturilor Omului (ISHR-MS) propune **deschiderea unei Case a mamei și copilului la Penitenciarul de femei de la Rusca**. Legislația prevede dreptul mamelor deținute să-și crească copii pînă la vîrsta de 3 ani și pentru a implementa în practică aceste prevederi și Guvernul trebuie să identifice posibilități de finanțare pentru construcția și dotarea necesară în acest scop. Actualmente în Penitenciarul de la Rusca condițiile nu corespund standardelor în domeniu, este necesară deținerea separată a minorelor, a persoanelor infectate cu HIV/SIDA (fiecare a 10 deținută din cele 204 este infectată), acordarea indemnizațiilor pentru nașterea și creșterea copiilor, îmbunătățirea serviciilor medicale, crearea centrelor de reabilitare pentru deținute etc.